

Diarienummer: DO 2026/1340

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Diskrimineringsombudsmannens (DO) yttrande över Utkast till lagrådsremiss – Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga

DO avstyrker förslaget om att det ska införas en möjlighet att besluta om elektronisk övervakning till skydd för barn och unga

DO noterar att det i lagrådsremissen har beaktats en del av de synpunkter som framfördes av remissinstanserna på promemorian En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30). Även om detta medfört vissa ändringar av förslagen anser DO att de risker för diskriminering som ombudsmannen lyfte i det tidigare yttrandet allttjämt kvarstår.¹ DO avstyrker därför även det reviderade förslaget om att det ska införas en möjlighet att med hjälp av elektronisk övervakning kontrollera att ett barn eller ung person följer en av socialnämnden beslutad särskild föreskrift om en skyldighet att under vissa tider uppehålla sig i bostaden eller annan anvisad plats som kan likställas med bostad. Nedan följer motivering till ombudsmannens ställningstagande.

Risk för diskriminering och ojämlig tillgång till frivilliga insatser

I lagrådsremissen lyfts att DO i remissvaret över promemorian En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30) ”varnar till exempel för att förslagen riskerar att oproportionerligt drabba utsatta pojkar”. Därutöver framhålls det av lagrådsremissen att: ”Som Diskrimineringsombudsmannen påtalar är pojkar med utländsk bakgrund överrepresenterade bland de barn som inte får nödvändigt stöd av socialtjänsterna.”

---

¹ DO:s yttrande över En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)
<https://www.regeringen.se/contentassets/b6523801a8ee4f179bc282945139a2e8/diskrimineringsombudsmannen.pdf>

DO anser att lagrådsremissens skrivningar inte är helt korrekta och att de därför kan leda till missuppfattningar om vad DO har framfört. Det DO har framfört är att myndigheten under lång tid och på olika sätt uppmärksammat förekomst av diskriminering inom socialtjänsten. En sådan fråga har varit att pojkar med så kallad utländsk bakgrund i mindre grad beviljas frivilliga insatser från socialtjänsten än pojkar födda i Sverige och att pojkar med så kallad utländsk bakgrund är den grupp för vilken vårdnadshavares samtycke saknas i störst utsträckning.

Vidare lyfte DO i det tidigare remissyttrandet att DO anser att det hade varit angeläget att utredningen givits i uppdrag att utreda hur socialtjänsten kan komma till rätta med den ojämlika tillgången till frivilliga insatser för pojkar med så kallad utländsk bakgrund, men också hur socialtjänsten kan arbeta för att öka andelen insatser som utförs med samtycke. Därtill lyfte DO att redan existerande diskriminering och ojämlika tillgång till frivilliga insatser för pojkar med så kallad utländsk bakgrund riskerar att förvärras genom att denna grupp, förutom att inte ges lika tillgång till frivilliga insatser, nu föreslås även bli föremål för dessa mer repressiva och ingripande åtgärder. En uppfattning som myndigheten håller fast vid.

I lagrådsremissen framgår att förslagen om elektronisk övervakning kan förväntas innebära att fler pojkar med utländsk bakgrund får nödvändigt stöd och hjälp i ett tidigare skede utan att behöva placeras utanför det egna hemmet. DO vill återigen betona att myndigheten gärna hade sett en fördjupad analys och en tydligare beskrivning av vad utredningen grundar den slutsatsen på.

DO noterar att det i lagrådsremissen har skett en sänkning av åldersgränsen när elektronisk övervakning får göras från 15 år till 13 år, vilket är i linje med den sänkning av straffbarhetsåldern som tidigare föreslagits. DO har tidigare avstyrkt förslaget om en sänkning av straffbarhetsåldern.² DO menar att en sänkning av straffbarhetsåldern måste ta sin utgångspunkt i barnets rättigheter och bygga på kunskap om vad som är verkningsfulla åtgärder. DO anser att det i lagrådsremissen saknas stöd för att en sänkt åldersgräns för elektronisk övervakning kommer att nå önskad effekt. Mot denna bakgrund avstyrker DO även denna del av förslaget.

Sammantaget anser DO att det saknas en fördjupad analys av förslaget utifrån ett diskrimineringsperspektiv men också ett barnrättsperspektiv. Därtill anser DO att det är problematiskt att andra åtgärder inte utretts som

---

² DO:s yttrande över Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11) <https://www.do.se/om-do/vad-arbetar-do-med/remissvar/2025/2025-05-12-straffbarhetsaldern>

tar sikte på att i ökad utsträckning komma till rätta med den ojämlika tillgången till frivilliga insatser från socialtjänsten och som säkerställer allas tillgång till lika rättigheter och möjligheter oavsett exempelvis kön och etnisk tillhörighet.

Förslagets bristande proportionalitet och evidens

DO anser att förslaget om elektronisk övervakning av barn och unga inte förefaller proportionerligt i relation till vad som ska uppnås eller till barnets eller den unges egna beteende. Därutöver anser DO att det inte heller i utkastet till lagrådsremiss redogörs tillräckligt för huruvida det finns evidens för att dessa föreslagna insatser kan bidra till avsedda resultat.

Effekterna av lagstiftning behöver följas upp

DO vill även denna gång understryka vikten av att det, om regeringen väljer att gå vidare med lagförslaget och om förslaget sedan antas av riksdagen trots de påtalade riskerna och osäkerheten kring hur förslaget kommer att tillämpas i praktiken, finns ett stort behov av att göra en uppföljning av effekterna av den nya regleringen. Vid en sådan uppföljning bör det granskas bland annat om regleringen uppfyller sitt syfte och om lagstiftningen tillämpas på ett rättssäkert sätt som inte riskerar att komma i konflikt med likabehandlingsprincipen, inklusive allas tillgång till lika rättigheter och möjligheter oavsett exempelvis etnisk tillhörighet och kön.

Alltför kort remisstid riskerar att få negativa konsekvenser

DO vill avslutningsvis betona att remisstiden för att yttra sig över utkastet till lagrådsremiss har varit alltför kort. När remissinstanser inte ges acceptabla förutsättningar att analysera alla aspekter av förslagen ordentligt riskerar detta att få negativa konsekvenser för lagstiftningens kvalitet och i förlängningen rättssäkerheten vid dess tillämpning.

Beslut i detta ärende har fattats av diskrimineringsombudsman Lars Arrhenius efter föredragning av utredaren Ulrika Bertilsson. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Cecilia Narby, strategiska rådgivaren Anna Eriksson, experten Tarik Qureshi och stabschefen Samuel Engblom deltagit.

Lars Arrhenius